

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ข้อผกา วิสุทธิ์¹ อุทัย ปริญาสุทธี² และเกษตรชัย และหิม³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เทคนิคเดลฟาย แนวทางการสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นวิธีดำเนินการวิจัยในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ประธานและคณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 31 คน และผู้ให้ข้อมูลรองประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา สมาชิกกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 9 คนในเทคนิคเดลฟายประยุกต์ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 13 คน ตอบแบบสอบถามเดลฟายจำนวน 3 รอบ จนกระทั่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลรวมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อันได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ซึ่งครอบคลุมมิติการดำรงชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมและระดับปัจเจก ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวม มีทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วยด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ของรัฐ ส่วนความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกมีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความจำเป็นทั่วไป ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี การมีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงทางอาชีพ ซึ่งการจัดการสหกรณ์สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนแตกต่างกันออกไป ตามบริบทและสภาพแวดล้อม โดยสามารถวิเคราะห์จากหลักการจัดการของสหกรณ์ ได้แก่ ความสามารถของผู้นำสหกรณ์ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ และสมรรถนะของสหกรณ์ ดังนั้น จึงควรมีแนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง อันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : 1. สหกรณ์กองทุนสวนยาง 2. ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย 3. การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อีเมล : garagade.cpk@hotmail.com โทร : 09 0020 8420

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีเมล : utai.p@psu.ac.th โทร : 07 428 6735

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีเมล : lkasetchai@yahoo.com

โทร : 07 428 6678

Management rubber fund cooperatives and subjective wellbeing of people in Thung Tam Sao community, Hat Yai district, Songkhla province

Chorpaka Wisute⁴, Utai Parinyasutinun⁵ and Kasetchai Laeheem⁶

Abstract

The objective of this study was to investigate rubber fund cooperatives and subjective wellbeing of people in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province conducted by quality research. Data collections included: in-depth interviews, Delphi method, focus group discussion, non-participant observation and field research. The informants consist of chairmen and committees, officers, and members of the cooperative that total 31 persons. Support Informants consist of Songkhla Provincial Cooperative officers, members of Concentrate Latex Group in community, community leaders and local administrators which accounts for 9 persons. In the Delphi technique, 13 specialists answered Delphi questionnaires until they reached a consensus. After that, the raw data, investigated data and related research were synthesized and finally analyzed by the triangulation technique, descriptively.

The study found that rubber fund cooperatives in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province comprised Ban Hurae Rubber Fund Cooperative Limited, Phru Chaba Phatthana Rubber Fund Cooperative Limited, and Ban Wang Pha Rubber Fund Cooperative Limited which results in the positive effect towards the subjective well-being of the people in this community as well as covers all of their living dimensions. This notion can be divided into two levels as follows; subjective well-being in aggregates and individual levels. The subjective well-being in aggregates level consists of seven aspects as follows; health and sanitation, knowledge, work life, income and income distribution, family life, living environment and management of the state. The subjective well-being in the individual level consists of five parts as follows; general necessity, good social relationship, healthy and stable career. The cooperative management might lead to different effects on well-being of members of the community as a result of principles of the cooperative, abilities of cooperative leaders, participation of cooperative members, and environmental context of the cooperative. Therefore, there should be guidelines for enhancing well-being of people in the community so that it can further strengthen the community sustainably.

Keywords: 1. Rubber fund cooperative 2. Subjective wellbeing 3. Enhancement Subjective wellbeing

⁴ Master student of Human and Social Development, Liberal Arts Faculty, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand. Email address: garagade.cpk@hotmail.com Tel: 09 0020 8420

⁵ Assistant Professor Ph.D., Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand. Email address: utaiparinyasutinun@hotmail.com Tel: 08 4030 7890

⁶ Associate Professor Ph.D. at Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand. Email address: kasetchai.la@psu.ac.th Tel: 07 428 6702

บทนำ

ยางพารา นับว่าเป็นสินค้าทางการเกษตรที่มีความสำคัญ เพราะมูลค่าการส่งออกติดอันดับ 1 ใน 5 ของสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย (Ministry of Commerce, 2013) อาชีพเกษตรกรนับว่าเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันนั้น บทบาทและการดำรงชีวิตของเกษตรกรไทย ยังคงประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งปัญหาความยากจน การมีหนี้สิน การถูกเอาเปรียบด้านผลผลิต การขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ ขาดความรู้ในการทำเกษตร และทักษะเกี่ยวกับการทำธุรกิจ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยการปรับปรุงและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับอาชีพและรายได้ อีกทั้งการรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์นั้น จะทำให้กลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งและมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น (Thananchaya, 2013: 164-165) ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จะสามารถแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งนี้ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ควรส่งเสริมกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (Pongsittikanchana, 2015: 2039)

ปัจจุบันรัฐบาลหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับเรื่องความสุขของประชาชน รวมถึงมีความเคลื่อนไหวในภาคประชาสังคมและนักวิชาการ ตลอดจนองค์การพัฒนาและดัชนีชี้วัดความเติบโต ได้ให้มิติความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกเหนือจากความก้าวหน้าของปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งมีการร่วมกันทบทวนทิศทางการพัฒนาใหม่ เกี่ยวกับทางเลือกใหม่ในการพัฒนาที่ดีกว่า การมุ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว โดยมีการทบทวนความหมายของความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์ (Human Well-Being) และมีการเสนอให้รวมมิติที่สำคัญอื่น ๆ ในชีวิตมนุษย์นอกจากมิติทางเศรษฐกิจในการพัฒนาอีกด้วย อันจะนำไปสู่การจัดทำนโยบายที่ทำให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุขมากขึ้น (Kittiprapas, 2012) ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมด้านการอยู่ดีมีสุข เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลที่ยั่งยืน โดยสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมากขึ้น ได้แก่ ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง โดยร่วมคิดและร่วมกันทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชุมชนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ยากและซับซ้อนได้ โดยเฉพาะปัญหาความยากจนนั่นเอง ซึ่งการที่ชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐและมีการจัดการที่ดีด้วย (Office of the National Social and Economic Development Board, 2014)

นอกจากนี้ มีการพัฒนาตัวชี้วัดโดยศึกษารูปแบบสังคมที่สามารถมอบความอยู่ดีมีสุขให้แก่มนุษย์บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่าสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนนั้น คือสังคมที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสุขของคนในสังคม โดยตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตของชุมชน ซึ่งการพัฒนาที่ดีนั้น จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลประกอบความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนด้วย (Suphantharika, 2013: 31) และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็พบว่า มีตัวแบบการจัดการการพัฒนาของเกษตรกร ซึ่งสามารถนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเกษตรกรได้ โดยทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินลดลง เกษตรกรทำงานเบาลง ดินดีขึ้นเพราะเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงมีสวัสดิการทั้งตนเองและครอบครัว มีการพิจารณาตามตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการวิเคราะห์ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเกษตรกรอีกด้วย (Panyasing, Yongvanit & Prabnok, 2014: 12) ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีความโดดเด่น

และความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จากแบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ ปี 2557 - 2559 ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยผลการประเมินพบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อ ตั้งแต่ระดับดีมากไปจนถึงระดับดีเลิศ จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเห็นการบริหารจัดการองค์กรในมิติที่แตกต่างกันออกไป (Songkhla Provincial Office of Cooperatives Promotion, 2016)

ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาบริบทของชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในประเด็นการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชน เพื่อศึกษาความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมและปัจเจก ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และเพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยใช้แนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (subjective wellbeing) ทั้งนี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อันจักนำไปสู่แนวการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ความอยู่ดีมีสุข/ความสุข/คุณภาพชีวิต

ความอยู่ดีมีสุข เริ่มต้นมาจากคำว่า ความสุข โดยคำว่า “ความสุข” จะมีความหมายคล้ายกับคำว่า “การเป็นอยู่ที่ดี” หรือ “คุณภาพชีวิต” และมีความหมายถึงทั้งระดับบุคคลและสวัสดิการทางสังคม โดยคำว่า ความสุข สามารถใช้ในการแสดงถึงความชื่นชมเชิงอัตวิสัยในชีวิตได้ (Senasu, 2016: 6) โดยแนวคิดความอยู่ดีมีสุข หรือ Wellbeing ที่ผู้วิจัยศึกษานั้นเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย คือการวัดความพึงพอใจในชีวิตและความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective) โดยให้ความหมายว่าเป็นความสุขที่เป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึก คำตอบจึงขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคลในขณะนั้น ซึ่งจะแตกต่างจากความสุขเชิงภาวะวิสัย (Objective) ที่เป็นการวัดความเป็นอยู่ของปัจเจกบุคคล โดยความสุขของแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล (Grey, 2010: 114) อีกทั้ง Promphakping (2006) ยังอธิบายถึงความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากความพึงพอใจต่อการดำเนินชีวิต โดยได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางในแง่ “คุณภาพชีวิต” และสังคมมนุษย์จะเป็นสังคมที่ดีก็ต่อเมื่อประชากรในสังคมนั้น ๆ มีความสุข โดยมีการเปรียบเทียบกับเรื่องของกฎหมาย ว่าจะต้องสามารถเพิ่มความสุขและลดความทุกข์ของประชากรได้ อีกทั้งความสุขนั้นเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของแต่ละคน ดังนั้น คำว่า “ความสุข” จึงมักจะถูกแทนด้วยคำว่าความจำเป็นพื้นฐาน คุณภาพชีวิต หรือการพัฒนามนุษย์ เป็นต้น

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับมวลรวมและระดับปัจเจก

แนวคิดความอยู่ดีมีสุขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นการวัดความอยู่ดีมีสุขในระดับชาติหรือมวลรวม ซึ่งมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเริ่มต้นจากกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศของศาสตราจารย์อมตยา เช่น พ.ศ. 2528 ที่ระบุไว้ว่า “ผลกระทบขั้นสุดท้ายของการพัฒนา คือการทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถบรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ และปัจเจกบุคคลที่มีสิทธิเสรีภาพในการเลือกวิธีการไปสู่ความสำเร็จด้วยตัวเอง ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือหรือทางผ่านไปสู่ความสำเร็จเท่านั้น” อย่างไรก็ตาม มีการพัฒนาเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขที่แตกต่างกัน 2 ทฤษฎี คือ ความอยู่ดีมีสุขทางสุขภาพะวิสัย เป็นตัวชี้วัดที่เป็นวัตถุวิสัยเพื่อใช้สำหรับการประเมินความอยู่ดีมีสุข และความอยู่ดีมีสุขทางอัตวิสัย เป็นแนวคิดตามแบบความจำเป็นของมนุษย์ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต อารมณ์ความรู้สึก ความต้องการ ที่ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตโดยรวม การมีอารมณ์ความรู้สึกในทางบวกหรือลบ และการที่ชีวิตสามารถบรรลุสิ่งที่หวังไว้ (UNDP, 1999) โดยแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับมวลรวม มีการจำแนกออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ สุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ของรัฐบาล ซึ่ง ประกอบด้วย 18 องค์ประกอบ และ 24 ตัวชี้วัด ที่สามารถวัดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนในประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับประชากรในระดับมวลรวมนั่นเอง (Office of the National Social and Economic Development Board; Suphaporn, 2009: 15) ส่วนความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกนั้น มีการจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าและเป้าหมาย ทรัพยากรและการบริโภค และระบอบอภิบาลและความรับผิดชอบ การกระทำของปัจเจก ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นแนวทางการพัฒนาที่ถูกเสนอไว้เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีความอยู่ดีมีสุข มีการเสนอให้จำกัดการบริโภคให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยคนในสังคมจำเป็นจะต้องสร้างระบบคุณค่าและเป้าหมาย เช่นมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงหรือเศรษฐกิจชุมชน ทั้งนี้ คนในสังคมต้องตระหนักและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งกรอบแนวคิดความอยู่ดีมีสุขดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นการทำทนายแนวคิดการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอนาคตไปในทางที่ดีขึ้นนั่นเอง (Promphakping, 2012)

การจัดการอันเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่ดี

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ในการวิเคราะห์บทบาทของประธานสหกรณ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ในการวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ ซึ่ง Yaowaratn Lee, Friesrad, & Chanruang, (2017: 125-126) ที่ศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย เสนอว่าภาวะของผู้นำนั้นสามารถส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการ ทำให้องค์การมีขีดสมรรถนะที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่สามารถส่งผลโดยตรงในการทำให้องค์การมีขีดสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้น และในส่วนของการบริหารจัดการสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กรและมีสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้นนั้นสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร อีกทั้ง Na Nongkhai, (2009: 58-59) อธิบายว่า การจัดการ เป็นกระบวนการที่ทำให้้องค์การเกิดการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและทำให้องค์การประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ้องค์การที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับ Prasertsri, (2011: 30) กล่าวว่า การทำงานให้ประสบความสำเร็จตัวของ้องค์การต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อความต้องการของคนในปัจจุบัน สรุปได้ว่า เมื่อ

องค์กรมีความเข้มแข็ง ส่งผลให้สมาชิกสหกรณ์มีประสิทธิภาพไปด้วย และเมื่อสมาชิกในชุมชนเกิดความพึงพอใจในชีวิต อาจนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนต่อไปได้

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรก ประเด็นการจัดการสหกรณ์และความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวม ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบไปด้วย ประธานและคณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 31 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา สมาชิกกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 9 คน ซึ่งมีการกำหนดกฎเกณฑ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยต้องเป็นผู้ที่มีความผูกพันกับสหกรณ์อย่างน้อย 1 ปี และต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล มีการบันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร การถอดบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้รับ เมื่อมีการใช้เครื่องมือ วิธีการ และช่วงเวลาที่แตกต่างกัน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ และในระยะที่ 2 ในประเด็นการจัดการสหกรณ์กับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกของสมาชิกสหกรณ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 13 ท่าน เพื่อให้ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลเพียง 0.02 โดยมีการกำหนด กฎเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญไว้ทั้งหมด 4 ข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดประกอบด้วย และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามเดลฟายจำนวน 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายเปิด รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถาม Rating scale โดยมีค่าความคิดเห็นทั้งหมด 5 ระดับ แต่เมื่อวิเคราะห์คำตอบพบว่า มีข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกัน จำนวน 2 ข้อ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบอีกครั้ง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกยืนยันข้อมูลเดิมหรือข้อมูลตามคำมัญฐานของกลุ่ม จนกระทั่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน คือ เมื่อวิเคราะห์ค่าพิสัยอินเตอร์ควอล พบว่า มีค่าไม่เกิน 1.5 ผู้วิจัยจึงยุติกระบวนการเดลฟายในรอบนี้ จากนั้นวิเคราะห์ผลและสรุปข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา นั้น ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา

ชุมชนทุ่งตำเสาเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีความโดดเด่นและความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จากแบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา (Songkhla Provincial Office of Cooperatives Promotion, 2016) โดยจากการวิเคราะห์การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

กับแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับมวลรวม พบว่าความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์มีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อม ในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ของรัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่

ด้านสุขภาพอนามัย สถานที่ตั้งของสหกรณ์หุแระเป็นได้รับบริจาคพื้นที่ที่เป็นสวนยางเก่าของชาวบ้าน สถานที่ตั้ง จึงอยู่ห่างไกลจากชุมชน ทำให้ไม่พบปัญหาน้ำเสียที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ อีกทั้ง ปี 2560 มีการปรับปรุงสหกรณ์ กองทุนสวนยางให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP คือ เน้นความสะอาดของโรงเรือนเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ สุขาภิบาล ทำให้สมาชิกหันมาให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดมากยิ่งขึ้น เพราะต้องรักษามาตรฐาน แล้ว โดยมีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านความรู้ สมาชิกสหกรณ์มองเห็นการศึกษามีความ สำคัญสำหรับลูกหลานในอนาคตมากกว่า เพื่อให้เข้ามาแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ของคนในชุมชน ส่วนใหญ่สมาชิก สหกรณ์เองไม่ได้มีการศึกษาที่สูง แต่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ด้วยการเป็นเกษตรกรชาวสวนยางโดยอาศัย ความรู้ที่ตนเองมีอยู่ สิ่งสำคัญที่สุดคือประสบการณ์และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและ ไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ

ด้านชีวิตการทำงาน สมาชิกมีความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์และคณะกรรมการ ที่เป็น ผู้ริเริ่มการรวมกลุ่มตั้งแต่ยังไม่เป็นสหกรณ์อย่างเป็นทางการ ทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญกับคุณค่าที่แท้จริง สหกรณ์มาตลอด โดยเฉพาะการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์และจริงใจต่อสหกรณ์ สมาชิกจะไม่นำน้ำยางไปขาย ให้พ่อค้าคนกลางที่ให้ราคาสูงกว่า เนื่องจากเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อีกทั้ง สหกรณ์เองมีการปรับปรุงการจัดการ โดยการเพิ่มระบบไมโครเวฟในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางนอกเหนือจากใช้ เตาไฟฟ้าย่างเดียว เพื่อตอบสนองความต้องการด้านรายได้ของสมาชิกตามความจำเป็น

ด้านรายได้และการกระจายรายได้ สหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นพื้นที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เดิมของกลุ่มสมาชิกที่มีการ รวมตัวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมด้านราคายาง เมื่อมีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในชุมชน ชาวบ้าน เข้าร่วมด้วยความเต็มใจเพราะเห็นร่วมกันว่าการแปรรูปยางแผ่นรมควันสามารถแก้ปัญหาของสมาชิกในระยะยาว ได้ ซึ่งระบบการจ่ายผลตอบแทนจากการขายน้ำยางสดจะไม่ใช้แบบวันต่อวัน เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการ ตรวจสอบเปอร์เซ็นต์น้ำยางแห้งเพื่อให้เป็นธรรมต่อสมาชิกมากที่สุด อีกทั้งกรมตรวจสอบบัญชีจังหวัดสงขลา และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลาเข้ามตรวจสอบความโปร่งใสในการการทำงานอยู่เสมอ และที่สำคัญที่สุดในด้านรายได้ คือการที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์จากเงินปันผลเพื่อนำเงินดังกล่าววางแผนการทำงาน เช่น การใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพยาง ในด้านของการกระจายรายได้สามารถส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพ รับจ้างกรีดยาง ที่สามารถเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันกับสมาชิกสหกรณ์ด้วย

ด้านชีวิตครอบครัว การ เป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกรู้จักการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินปันผลจาก สหกรณ์ที่ได้รับในแต่ละปี ส่วนใหญ่สมาชิกจะเก็บไว้ซื้อปุ๋ยเพื่อพัฒนาคุณภาพต้นยาง จึงทำให้ไม่ต้อง นำค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาลงทุนในส่วนนี้ ทั้งนี้ส่วนของราคาน้ำยางสดมีความสำคัญอย่างมากกับ ความเป็นอยู่ของครอบครัว เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว และมีรายได้จากอาชีพหลักคือเป็นเกษตรกร สวนยาง ดังนั้น หากสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น ก็จะทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น ส่งผลให้สมาชิก ในครอบครัวมีความสุขไปด้วย อีกทั้ง สมาชิกสหกรณ์ยังมองอีกว่า โครงการ GMP จะช่วยให้สมาชิกสหกรณ์มี รายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคงมากขึ้น ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต ด้วยบริเวณที่ตั้งของสหกรณ์รายล้อม ไปด้วยต้นยางพารา และอยู่ห่างไกลจากชุมชน เนื่องจากทางเข้าอยู่ติดถนนสายหลัก ทำให้ไม่มีผลกระทบต่อ

ชาวบ้านในชุมชน มีการจัดการปัญหาหนี้เสียจากกระบวนการผลิต โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการ GMP แล้ว ทำให้มีกระบวนการใช้สารที่ศูนย์วิจัยคิดค้นขึ้น เพื่อช่วยให้เศษยางจับตัวเป็นก้อน และสามารถนำมาสร้างรายได้ต่อสหกรณ์อีกทางหนึ่งได้ ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกและสหกรณ์ **ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ** ได้แก่ หลักนิติธรรม มีการให้บริการอย่างเป็นธรรมและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด โดยคณะกรรมการสหกรณ์ต้องมาจากการเลือกตั้งอย่างเป็นธรรม ซึ่งนอกจากต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วจะต้องมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำ หลักคุณธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเที่ยงธรรม ซึ่งคณะกรรมการให้ความสำคัญกับสมาชิกโดยการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสหกรณ์ หลักการมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนกิจกรรมและโครงการที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยสมาชิกและคณะกรรมการสหกรณ์ มีการเข้าร่วมประชุมประจำทุกเดือน มีการจัดอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ และมีการร่วมมือกับกลุ่มพัฒนาน้ำยางสดในชุมชน หลักความโปร่งใส มีการชี้แจงรายละเอียดในการบริหารจัดการสหกรณ์ให้แก่สมาชิก โดยสหกรณ์มีการจัดตั้งตำแหน่งผู้ตรวจสอบบัญชี อีกทั้งยังมีหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมด้วย หลักความรับผิดชอบ เมื่อสหกรณ์ไม่สามารถรับซื้อน้ำยางสดทั้งหมดได้ รับผิดชอบโดยการร่วมมือกับกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน แก้ปัญหาโดยการนำน้ำยางสดไปจำหน่ายแก่ตลาดกลาง และหลักความคุ้มค่า มีการคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นประจำทุกปี

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพฤษบาพัฒนา จำกัด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ **ด้านสุขภาพอนามัย** เข้าร่วมโครงการยกระดับสหกรณ์ เข้าสู่มาตรฐาน GMP แม้ว่าในตอนนั้นสหกรณ์เองจะมีเงินทุนยังไม่เพียงพอ แต่มองเห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมโครงการอย่างมาก เพราะมองเห็นว่าจะเป็นโครงการที่จะช่วยให้สุขภาพร่างกายของแรงงาน อันเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ดีขึ้น เนื่องจากจะต้องใช้น้ำที่สะอาด และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยางแผ่นรมควัน อีกทั้ง สมาชิกสหกรณ์เองต้องตระหนักถึงความสะอาดมากที่สุด เพราะมีการตรวจสอบตั้งแต่วัตถุดิบ นั่นก็คือน้ำยางสดนั่นเอง **ด้านความรู้** สำหรับความรู้เกี่ยวกับยางพาราและวิธีการต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการประกอบอาชีพ เป็นความรู้สำคัญที่สมาชิกสหกรณ์มองว่าจำเป็นและต้องการที่จะเรียนรู้มากที่สุด เพราะสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือสูง แต่อาศัยทักษะและประสบการณ์ในวัยเด็กที่ต้องช่วยพ่อแม่กรีดยาง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม สมาชิกสหกรณ์ยังเชื่อว่าหากมีการศึกษาสูงก็ย่อมนำไปสู่การมีความรู้ในการแก้ปัญหาและป้องกันความไม่เป็นธรรมในด้านต่าง ๆ ได้ในการประกอบอาชีพได้ **ด้านชีวิตการทำงาน** สมาชิกมีความเคารพและเชื่อมั่นในผู้นำที่ตนเลือก และเห็นว่าเป็นผู้มีความเสียสละต่อสหกรณ์ สมาชิกจึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพราะเชื่อว่าจะเป็นผลดีต่อทั้งตนเองและสมาชิกคนอื่น ๆ อีกทั้งการนำน้ำยางสดมาขายให้กับสหกรณ์เป็นประจำนั้น เป็นสิ่งที่สมาชิกทุกคนทราบกันดีว่า สุดท้ายประโยชน์ที่แท้จริงของสหกรณ์ก็คือทำเพื่อสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง สมาชิกโดยส่วนใหญ่เปิดใจยอมรับกับการคิดเปอร์เซ็นต์น้ำยางด้วยไมโครเวฟ เนื่องจากเห็นว่าสหกรณ์ ทำเพื่อความจำเป็นในการจ่ายเงินกับสมาชิกแบบวันต่อวัน ซึ่งทำให้สมาชิกสบายใจที่ได้รับผลตอบแทนที่รวดเร็ว **ด้านรายได้และการกระจายรายได้** สมาชิกสหกรณ์เข้าใจถึงนโยบายการสร้างสหกรณ์กองทุนสวนยาง เพื่อให้มีการแปรรูปน้ำยางสดเป็นยางแผ่นรมควัน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการขายน้ำยางสด เห็นเจตนารมณ์ที่ดีของหน่วยงานรัฐ หากเกษตรกรอยู่รวมกันเป็นกลุ่มย่อมเข้มแข็งและมีอำนาจต่อรองมากขึ้น ทั้งนี้ ระบบจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์เป็นแบบวันต่อวัน เพื่อให้รวดเร็วและตอบสนองความจำเป็นของสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง ทั้งนี้ มีการตรวจสอบบัญชีและระบบการทำงานขององค์กรจากหน่วยงานภาครัฐอยู่เสมอ และที่สำคัญที่สุดในด้านรายได้ คือการที่สมาชิก

สหกรณ์ได้รับประโยชน์จากเงินปันผลเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการซื้อปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพยางของ ตนเอง นอกจากนี้ ในด้านการกระจายรายได้ ก็ส่งผลต่อคนในชุมชนทุ่งต่ำเสาที่รับจ้างกรีดยาง ที่สามารถ เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันกับสมาชิกสหกรณ์ด้วย เนื่องจากหน่ายางจะกรีดง่ายขึ้นและปริมาณหน่ายางที่ได้ จะเพิ่มมากขึ้น **ด้านชีวิตครอบครัว** การเป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกรู้จักการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัว มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินปันผลจากสหกรณ์ที่ได้รับในแต่ละปี ส่วนใหญ่สมาชิกจะเก็บไว้ซื้อปุ๋ยเพื่อพัฒนา คุณภาพต้นยาง จึงทำให้ไม่ต้องนำค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาลงทุนในส่วนนี้ อีกทั้ง สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ คิดว่าราคายางมีผลอย่างมาก ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เพราะรายได้จากการขายหน่ายางในแต่ละวัน เป็นเงินที่นำไปเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้น การมีรายได้ที่มั่นคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยให้ตนเองสุขกายและ ครอบครัวอัมปากอัมท้อง เพราะถึงอย่างไรก็ตามทุกครอบครัวยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียาได้เพียงพอสำหรับ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตรหลาน หรือค่าอุปโภคและบริโภคอยู่ **ด้านสภาพแวดล้อม** ในการดำรงชีวิต สถานที่ตั้งของสหกรณ์นับว่ามีความเหมาะสมกับการจัดตั้งโรงเรียนและโรงรมคว้นยาง เนื่องจากอยู่ห่างไกล จากที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดต่อชาวบ้านโดยตรง แต่ก็ยัง มีปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากการรมคว้นยางแผ่น มีการทิ้งน้ำเสียลงในบ่อน้ำข้างสหกรณ์ โดยมีเทศบาลเข้ามาตรวจ สอบและช่วยเหลือตามความจำเป็น ซึ่งสมาชิกทราบถึงความตระหนักที่จะต้องดูแลสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพยากร ของส่วนรวม **ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ** ได้แก่ หลักนิติธรรม มีการตั้งกฎเกณฑ์ในการป้องกันปัญหา สมาชิกไม่จริงใจ หลักคุณธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกด้วยความซื่อสัตย์และเสมอภาคโดยประธาน สหกรณ์จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสียสละ หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้สมาชิก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน โดยสมาชิกและคณะกรรมการสหกรณ์ มีการจัดอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงมีกล่องรับแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ หลักความโปร่งใส มีกระบวนการทำงานที่สมาชิก สามารถตรวจสอบได้ โดยสหกรณ์มีการจัดตั้งตำแหน่งผู้ตรวจสอบบัญชี อีกทั้งยังมีหน่วยงานตรวจสอบบัญชี จากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมด้วย หลักความรับผิดชอบ มีการปลูกฝังให้เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่โดยสหกรณ์มีการประสานงานกับเทศบาลในส่วนของการแก้ไขปัญหา น้ำเสียที่เกิดขึ้น ภายในชุมชน และหลักความคุ้มค่า มีการคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกทุกปีอย่างเป็นธรรม

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ **ด้าน สุขภาพอนามัย** สหกรณ์อยู่ในช่วงการปรับปรุงสภาพโรงเรียน เพื่อให้สะอาดและเป็นไปตามมาตรฐาน GMP ซึ่งสมาชิกต้องร่วมมือกันในส่วนของการรักษาความสะอาดของโรงเรียน แร่งงาน ไปจนถึงวัสดุที่ใช้ในการผลิต ยางแผ่นรมคว้นด้วย นอกจากนี้ สหกรณ์เองยังมีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลสำหรับสมาชิกสหกรณ์ และคนใน ครอบครัวหากเสียชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของคนในชุมชน เนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ใกล้กับบ้าน โรงเรียน และวัด โดยการก่อตั้งบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียในสหกรณ์ เพื่อลดมลพิษทางน้ำและอากาศที่เกิดขึ้นใน ชุมชนได้อย่างดี **ด้านความรู้** สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้มองเห็นว่าการศึกษานั้นจำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็น เกษตรกรชาวสวนยาง แต่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่จะใช้ในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตนเอง อย่างไรก็ตาม หากเด็กยุคใหม่มีการศึกษาสูงก็ย่อมช่วยแก้ปัญหาเกษตรกรได้ในอนาคต ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดีที่เป็นการสร้าง ประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกร **ด้านชีวิตการทำงาน** สมาชิกสหกรณ์มองเห็นถึงความรับผิดชอบต่อ สหกรณ์ที่มีต่อชุมชน ในการก่อตั้งบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียเพื่อลดมลพิษต่าง ๆ ในชุมชน และอนุญาตให้โรงรม เอกชนใกล้เคียงสามารถใช้บ่อดังกล่าวร่วมกันได้ ประธานปัจจุบันเดิมเป็นผู้จัดการที่มีความเข้มงวดและรัก

สหกรณ์มาก สมาชิกเห็นความตั้งใจในการทำงานมาโดยตลอด ซึ่งพบว่าสมาชิกส่วนน้อยที่ไม่น่ายางไปขาย พ่อค้าคนกลาง แต่สหกรณ์เปิดใจยอมรับเนื่องจากสหกรณ์เองไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกแบบวันต่อวันได้ ซึ่งสมาชิกเองก็เข้าใจถึงความเป็นธรรมของวิธีการคิดเปอร์เซ็นต์น้ำยาที่เป็นไปตามมาตรฐาน ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ในช่วงแรกที่สมาชิกมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ ทำให้สหกรณ์จำเป็นต้องปิดตัวไป แต่สามารถกลับมาดำเนินงานได้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสิ่งสำคัญคือการร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์กับหน่วยงานในการตรวจสอบและดูแลระบบสหกรณ์ให้รัดกุม และมีการศึกษาดูงานสหกรณ์ใกล้เคียง ส่วนรายได้ของสมาชิกจากการขายน้ำยาสด เป็นไปตามระบบการจ่ายเงินแบบมาตรฐานโดยใช้เตาไฟฟ้าในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งเท่านั้น ซึ่งสมาชิกเข้าใจและยอมรับตรงกันในราคาที่เป็นธรรม เพื่อให้เข้าใจกระบวนการจัดการเกี่ยวกับการรับซื้อน้ำยาในปริมาณที่เหมาะสม **ด้านชีวิตครอบครัว** สมาชิกสหกรณ์ได้รับสวัสดิการที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อบุคคลในครอบครัว ได้แก่ การได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลเมื่อตนเจ็บป่วยหรือไม่สามารถทำงานได้ และสหกรณ์มีการจัดสรรค่าบำรุงการศึกษาให้กับบุตรหลานของสมาชิกสหกรณ์ด้วย นับว่าเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวสมาชิกได้อีกด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ปัจจัยสี่ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและราคายางอีกด้วย ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต ร่วมมือกับศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดสร้างบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียของสหกรณ์ เนื่องจากสถานที่ตั้งสหกรณ์อยู่ใจกลางชุมชน และร่วมมือกับโรงแรมควันเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียง ให้ต่อท่อเพื่อทิ้งน้ำเสียลงบ่อแก๊สของสหกรณ์ได้ นอกจากจะช่วยลดมลพิษในชุมชนแล้ว ยังช่วยลดต้นทุนการใช้ไฟฟ้าในการผลิตได้มากถึงร้อยละ 40 และ**ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ** ได้แก่ หลักนิติธรรม แบ่งการบริหารงานเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการโดยไม่ทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน หลักคุณธรรม สหกรณ์ใช้เตาอบไฟฟ้าในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งตามมาตรฐานสากลเท่านั้น หลักการมีส่วนร่วมร่วมสร้างสาธารณประโยชน์ต่อชุมชน และร่วมมือกับโรงแรมเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงให้สามารถทิ้งน้ำเสียลงบ่อแก๊สสหกรณ์ได้ หลักความโปร่งใส มีหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมกัน หลักความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา โดยการจัดตั้งบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียเพื่อลดมลภาวะภายในชุมชน และหลักความคุ้มค่า มีสวัสดิการให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คืนเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นประจำทุกปี และมีความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตของสหกรณ์ได้ ซึ่งแต่ละสหกรณ์มีรายละเอียดความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการจัดการของผู้นำสหกรณ์ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ และสมรรถนะองค์กร ที่จะมีส่วนขับเคลื่อนให้เกิดความอยู่ดีมีสุขกับสมาชิกสหกรณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

การจัดการสหกรณ์

- ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
- การมีส่วนร่วมของสมาชิก
- สมรรถนะองค์กร

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ นโยบายการสนับสนุนให้เกิดสหกรณ์ในชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางรู้จักการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาด้านอาชีพ โดยการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด

หลังจากยกระดับสหกรณ์ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามโครงการ GMP ของสหกรณ์บ้านหุแร่ จำกัด

สุขภาพอนามัย
การตอบรับเข้าร่วมโครงการ GMP เพื่อยกระดับสหกรณ์ตามมาตรฐานสากล และควบคุมความสะอาด เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพยิ่งขึ้น

รายได้และการกระจายรายได้ ตลาด GMP สร้างโอกาสเพิ่มรายได้สมาชิกสหกรณ์ ส่วนเงินปันผลสหกรณ์ ส่งผลต่อการกระจายรายได้ของคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยาง

การรับผลตอบแทนแบบวันต่อวันของสมาชิกสหกรณ์บ้านพรุขาพัฒนา จำกัด

ความรู้
ทักษะและประสบการณ์ทำให้เกิดความชำนาญด้านอาชีพ ส่วนความรู้สามารถป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้อื่นได้

ชีวิตครอบครัว
สมาชิกสหกรณ์ตระหนักถึงการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากขึ้น นอกจากรายได้ สวัสดิการ หรือ เงินปันผลแล้ว ความมั่นคงทางอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

บ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียโดยธรรมชาติที่ช่วยลดมลภาวะในชุมชน ของสหกรณ์บ้านวังพา จำกัด

ชีวิตการทำงาน
สหกรณ์เป็นที่พึ่งพาและให้ความรู้ทางอาชีพได้อย่างดี อีกทั้งยังให้ความเป็นธรรม และลดช่องว่างราคาน้ำยางสดที่ไม่เป็นธรรมในชุมชน

สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต
กระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน ก่อให้เกิดมลภาวะในชุมชน สหกรณ์มีบทบาทในการรับผิดชอบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยการทาสารณประโยชน์

ภาพที่ 1 การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสากับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับมวลรวม
ที่มา : วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัย (2561)

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา

จากการวิเคราะห์การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา กับแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับปัจเจก จากข้อคำถามที่ค้นพบในงานวิจัยทั้งหมด 88 ข้อ ผู้วิจัยขอนำเสนอทั้งหมด 8 ข้อ โดยพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีทั้งหมด 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 15 - 17 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร ส่วนองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกมีทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 49 - 53 ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ธรรมชาติบุคคลชุมชน การมีสุขภาพที่ดี และการมีอาชีพที่มั่นคง โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
15. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	5	1
16. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	5	0
17. สมรรถนะองค์กร	4	0

ปัจจัยด้านการจัดการ พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อ 15 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และข้อ 16 การมีส่วนร่วมของสมาชิก และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) คือ ข้อ 17 สมรรถนะองค์กร เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อ 16 การมีส่วนร่วมของสมาชิก ข้อ 17 สมรรถนะองค์กร และข้อ 15 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ตารางที่ 2 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจกของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
49. ความจำเป็นทั่วไป	4	1
50. ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	4	0
51. ธรรมชาติบุคคลชุมชน	4	1
52. การมีสุขภาพที่ดี	5	1
53. การมีอาชีพที่มั่นคง	5	1

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจก พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อ 52 การมีสุขภาพที่ดี และข้อ 53 การมีอาชีพที่มั่นคง และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อ 49 ความจำเป็นทั่วไป ข้อ 50 ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี และข้อ 51 ธรรมชาติของชุมชน เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอลไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอลไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อ 50 ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ข้อ 49 ความจำเป็นทั่วไป ข้อ 51 ธรรมชาติของชุมชน ข้อ 52 การมีสุขภาพที่ดี และข้อ 53 การมีอาชีพที่มั่นคง

แนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำเป็นต้องพัฒนาในสิ่งเหล่านี้ อันได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย การเข้าร่วมโครงการ GMP ของสหกรณ์กองทุนสวนยาง จะช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสุขภาพ ซึ่งจะมีผลต่อตนเอง ส่วนรวม และคนงาน ทั้งในส่วนของโรงเรือน กระบวนการผลิต และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต นอกจากนี้ สหกรณ์ต้องแสดงถึงความสามารถในการรับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน จากกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน ด้านความรู้ แม้ว่าการศึกษาจะเป็นแค่ปัจจัยหนึ่งที่สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก มีการมุ่งเน้นที่ทักษะและประสบการณ์ในการทำอาชีพมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม สมาชิกเองยังมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ในการแก้ไขปัญหาและป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้อื่น อย่างน้อยก็ต้องอ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือได้ เพื่อให้สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ด้านชีวิตการทำงาน สมาชิกมีความเต็มใจ ซื่อสัตย์ และจริงใจต่อสหกรณ์ ยังมีสมาชิกส่วนน้อยที่ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสหกรณ์ ดังนั้น จึงควรมีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกสหกรณ์กับองค์กรมากขึ้น เพื่อให้ตระหนักถึงการเสียสละต่อส่วนรวม และเข้าใจวัตถุประสงค์องค์การที่ทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิก ด้านรายได้และการกระจายรายได้ จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน สมาชิกสหกรณ์ต้องยอมรับกับราคาน้ำยางสดที่ลดลงและยังไม่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น ต้องเปิดใจยอมรับนโยบายของการยางแห่งประเทศไทย และเชื่อว่าจะเป็น การเพิ่มตลาดรองรับยางแผ่นรมควันในราคาที่สูงขึ้น โดยการเข้าร่วมโครงการ GMP เพื่อเป็นการยกระดับสหกรณ์ และเพื่อให้ผลผลิตเป็นไปตามมาตรฐานสากลนั่นเอง ด้านชีวิตครอบครัว ราคายางมีผลอย่างมากต่อการดำรงชีวิตของครอบครัวเกษตรกรชาวสวนยาง เพราะรายได้จากการขายน้ำยางสดในแต่ละวัน หมายถึงเงินที่นำไปเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้น การมีรายได้ที่มั่นคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะถึงอย่างไรก็ตาม ทุกครอบครัวยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียาได้เพียงพอสำหรับค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตรหลาน หรือค่าอุปโภคและบริโภคตามความจำเป็น ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต ในกระบวนการรมควันยางนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการรับผิดชอบต่อสหกรณ์ที่มีต่อชุมชน ในส่วนของมลภาวะทางอากาศและทางน้ำ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและสุขภาพกายของคนในชุมชนได้ นอกจากนี้ ยังควรตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรยางพารา ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต อีกทั้งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรชาวสวนยาง และด้านการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ นอกจากการส่งเสริมจากนโยบายรัฐในด้านการยกระดับสหกรณ์

ที่ส่งผลในด้านเศรษฐกิจแล้ว การพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนทุ่งตำเสาได้อย่างสูงสุด โดยเริ่มจากการทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีความมั่นคง ควรให้ความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่คนในท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมคุณธรรม โดยทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมและกระทำการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานที่นำมาซึ่งความมั่นคงและความยั่งยืนในการดำรงชีวิต (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (ระดับมวลรวม)	รายละเอียด
สุขภาพอนามัย	การเข้าร่วมโครงการ GMP ช่วยให้ผู้สมาชิกสหกรณ์ตระหนักถึงความสะอาดและความปลอดภัยตามหลักสุขภิบาลมากขึ้น ทั้งส่วนของโรงเรือน วัตถุดิบ น้ำยางสด ไปจนถึงกระบวนการผลิต
ความรู้	ทักษะ ประสบการณ์ และความรู้เป็นสิ่งจำเป็นในการแก้ไขปัญหา ป้องกัน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้อื่น และใช้ปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อรับมือกับปัญหา
ชีวิตการทำงาน	สมาชิกควรมีความจริงจังกับสหกรณ์ และสหกรณ์ควรให้ความสำคัญเป็นธรรมกับสมาชิก เข้าใจประโยชน์และคุณค่าแท้จริงของสหกรณ์ ที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาในระยะยาว
รายได้และการกระจายรายได้	การเข้าร่วมโครงการ GMP เป็นการยกระดับสหกรณ์ และช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีความสามารถในการต่อรองราคากับตลาดเพิ่มขึ้น
ชีวิตครอบครัว	ราคายางมีผลต่อการดำรงชีวิตของครอบครัวเกษตรกรชาวสวนยาง การมีรายได้ที่มั่นคงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะจำเป็นจะต้องมีรายได้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ
สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต	สหกรณ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น ปัญหามลภาวะทางอากาศ และน้ำเสียที่เกิดจากการรมควันยาง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและกายของคนในชุมชนได้
การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ	มีนโยบายที่ส่งเสริมและเอื้อประโยชน์ต่ออาชีพเกษตรกรชาวสวนยาง โดยสนับสนุนให้ผู้สมาชิกสหกรณ์รวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือและพึ่งพาตนเอง นอกจากพึ่งรัฐเพียงอย่างเดียว

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวม และระดับปัจเจก รวมถึงแนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยระดับมวลรวม ของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมและระดับปัจเจก

สหกรณ์กองทุนสวนยางนับว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในรูปแบบขององค์กรชุมชน เมื่อมีนโยบายเข้ามาในชุมชน จึงเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน และมีการดำเนินการโดยสมาชิกในชุมชนเอง ดังนั้น การจะวิเคราะห์หรือวัดถึงความอยู่ดีมีสุข จึงเป็นเรื่องของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยทั้งสิ้น ดังนั้น หากเป็น ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวม ที่สามารถจำแนกออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนโดยรวมหรือกลุ่มสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Suphaporn (2009) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่ โดยผลการศึกษาพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขในตัวดัชนีชีวิตทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับ ดีทุกด้าน และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่ามีการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขในตัว ดัชนี ทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยพบว่าการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกัน ของคนในสังคม ให้มีความสามัคคีกันทั้งภายในหมู่บ้านและชุมชน มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เมื่อมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีย่อมทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขทั่วกัน เช่นเดียวกับ Grey, Thongthai & Suwannoppakao (2010) ที่อธิบายถึงเรื่องความเป็นสุขเป็นสากล พบว่า *ด้านครอบครัว* ในภาพรวมแล้วคนไทย ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและครอบครัวใกล้เคียงกัน *ด้านสุขภาพ* คนไทยที่มีสุขภาพกายและ สุขภาพใจดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเอง *ด้านทุนทางสังคม* คนไทยที่อาศัยอยู่ใน พื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง มีความสุขมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมต่ำ ซึ่งวัดได้จากการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม *ด้านสิ่งแวดล้อม* คนเราต้องการอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง และไม่มีมลพิษทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ *ด้านรายได้และหนี้สิน* ไม่สามารถบอกได้ว่าคนที่มียาได้มากกว่ามี ความสุขมากกว่าคนที่มียาได้น้อยกว่า ขึ้นอยู่กับความรู้สึกพอใจหรือการพอใจในสิ่งที่ตนเองมีนั่นเอง ซึ่ง สรุปได้ว่า ในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของประชาชนนั้น ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของ คนในสังคมด้วย โดยเฉพาะความสามัคคีและมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก ย่อมส่งผลให้ทำให้ชุมชนมี ความเข้มแข็ง และหากเป็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจก สามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ธรรมชาติภาพชุมชน การมีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงทาง อาชีพ มีนัยยะสอดคล้องกับ Buaphan et al. (2017) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความอยู่ดีมีสุขของชนบทอีสาน ในรอบ 10 ปี พบว่า จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ เป้าหมายจำเป็นของงานวิจัยหรือการได้รับคุณค่า อันเกิดจากประเมินตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนชนบทอีสาน มีองค์ประกอบ ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ความจำเป็นทั่วไป การมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน ไม่ทอดทิ้งกัน วินัยและการศึกษาของลูก ธรรมชาติภาพชุมชน การศึกษามีอาชีพ และมีสุขภาพดี

ความอยู่ดีมีสุขที่มีใช้แค่ความสุข

ความอยู่ดีมีสุขโดยทั่วไปเริ่มต้นจากความสุข ซึ่งสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางจะรับรู้ได้ว่าตนมีความสุขหรือไม่ จึงเริ่มต้นจากการรับรู้ว่าคุณค่าความสุขหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ความสุขนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากสามารถเกิดขึ้นจากปัจจัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจไม่ใช่แค่ปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ดังข้อค้นพบตามแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยข้างต้น ที่สามารถวิเคราะห์ได้จากปัจจัยทั้ง 7 ด้านด้วยกัน เช่นเดียวกับ Tansuchat & Khamkao (2008: 10) ที่ศึกษาเรื่องดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความสุขและความภาคภูมิใจนั้นไม่ได้ขึ้นกับตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับตัวชี้วัดด้านครอบครัว สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมด้วย อีกทั้งการให้ความสำคัญของตัวชี้วัดความสุขก็มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละชนเผ่า ดังนั้นในการพัฒนาส่งเสริมและสร้างความสุขและความอยู่ดีมีสุข ควรจะพัฒนาในทุก ๆ มิติ และควรคำนึงถึงความแตกต่างทางความคิดและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า เพื่อให้การพัฒนามีความสมดุล เช่นเดียวกับ Suphantharika (2013: 28-29) ศึกษาเรื่องสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน: การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้ โดยการศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบสังคมที่สามารถมอบความอยู่ดีมีสุขให้แก่มนุษย์บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน และจัดทำตัวชี้วัดเพื่อวัดผลการพัฒนา สามารถนำไปใช้ทดลองกับบริบทจริง โดยผลการศึกษา พบว่า ลักษณะองค์ประกอบของสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ มนุษย์มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตครบถ้วนสมบูรณ์ สังคมมีความสงบสุข มีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ และปราศจากมลพิษ และได้อยู่ระบบนิเวศที่มั่นคงและยั่งยืน สามารถสรุปได้ว่า การนำแนวคิดความอยู่ดีมีสุขของคนไทยแบบมวลรวม ไปใช้ในการพัฒนาความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกนั้น ต้องมีการปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม และเข้ากับบริบทชุมชนและสังคมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Parinyasutinun (2016: 134-137) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุมชน: ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง พบว่าการพัฒนาโดยการใช้ความอยู่ดีมีสุขเป็นตัวขับเคลื่อนนั้น จะมีตั้งแต่ในระดับชาติ ระดับประเทศ และระดับชุมชน โดยในระดับชุมชนนั้น มีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่ชุมชน ซึ่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งที่ต้องตระหนักถึงเสมอคือ สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ชุมชนจึงจำเป็นต้องปรับตัวโดยมีการพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบ และใช้ทุนทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของชาวบ้านในชุมชน สามารถสรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุขจึงไม่ใช่แค่ความสุขเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการได้รับปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานและความยั่งยืนของคุณภาพชีวิตอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาความอยู่ดีมีสุขจึงควรพัฒนาในทุกมิติที่มีความเกี่ยวข้องกัน

องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรภายใต้การบริหารจัดการที่ดีของรัฐอันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุข

จากนโยบายการบริหารจัดการที่ดีของรัฐที่ต้องการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง โดยการเพิ่มรายได้แก่สมาชิกสหกรณ์นับว่าเป็นเพียงการขับเคลื่อนสหกรณ์ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายที่แท้จริงของสหกรณ์ ไม่ใช่เพียงการแสวงหากำไรเท่านั้น แต่เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มและสามารถพึ่งพาตนเองได้จากทรัพยากรความรู้และความสามารถของชุมชน อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Panthuwong, Wisute & Parinyasutinun (2017: 144) ที่ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินกิจการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งมีทั้งหมด 6 หลัก

ประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งแต่ละสภกรณันั้นมียาละเอียดของการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการสภกรณัที่แตกต่างกันออกไป อันเกิดจากหลักการของผู้นำสภกรณัสมาชิกสภกรณัและสภาพแวดล้อมของสภกรณั เช่นเดียวกับ Chuaichat et al. (2016: 339) ที่ศึกษาถึงการเรียนรู้หลักสภกรณักับสภกรณักองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด พบว่า การจัดการโดยยึดหลักสภกรณั ช่วยให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ การระดมทุนจากสมาชิกในรูปของการออม และการมีแนวคิดรวมกลุ่มกับบริษัทเอกชนรายใหญ่ ช่วยให้สภกรณัมีรายได้ที่แน่นอนและไม่ต้องกู้ยืมเพื่อลงทุน สิ่งเหล่านี้ช่วยยกระดับการจัดการของสภกรณัให้เข้มแข็ง และช่วยส่งเสริมการอยู่ดีมีสุขในหมู่สมาชิกไปพร้อมกัน สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายตั้งแต่นโยบายรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ และคนในชุมชนที่เป็นสมาชิกสภกรณัเอง ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สภกรณัเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะสภกรณัเองต้องทำให้สมาชิกสภกรณัเข้าใจหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เมื่อนั้นสมาชิกจะเห็นถึงคุณค่าของสภกรณั

สรุป

ประเด็นการจัดการสภกรณักองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับมวลรวมและระดับปัจเจกของสมาชิกสภกรณันั้น ในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน หากส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ย่อมส่งผลให้ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ขณะที่ประเด็นความอยู่ดีมีสุขที่มีใช้แค่ความสุชนนั้น ยังรวมถึงการได้รับปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐานและความยั่งยืนของคุณภาพชีวิต ดังนั้น การพัฒนาความอยู่ดีมีสุขจึงควรพัฒนาในทุกมิติ ส่วนประเด็นการบริหารจัดการที่ดีของรัฐอันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุข ต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายในสังคม เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งรัฐเป็นเพียงผู้หนุนนำ ส่วนสภกรณัมีบทบาทหลัก หากสมาชิกเข้าใจหน้าที่ตนเองและปฏิบัติตาม ย่อมเกิดความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ การสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้แบบเครือข่ายในการแก้ปัญหา ระหว่างองค์กร อาจทำให้สภกรณักองทุนสวนยางในชุมชนมีอำนาจต่อรองเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งเป็นพลังในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขและพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา การพัฒนาสภกรณัให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นหลัก เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน อีกทั้งควรบริหารจัดการควบคู่กับคุณธรรมในการปฏิบัติงาน โดยการส่งเสริมศักยภาพผู้นำ เพื่อให้สมาชิกสภกรณัดำเนินงานโดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของสภกรณั เพื่อให้การจัดการสภกรณัมีประสิทธิภาพและมีทิศทางเดียวกัน ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สภกรณัและสมาชิกในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการได้รับทุนผลการเรียนดีเด่น ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

References

- Chuaichat, Nipphon., Siruchi, Siripong., Kaekrachang, Sittiporn., Khanchitawanit, Maninuan, Sutthipong., Kanchitawanit, Anajak., Yongsuepchat, Polaek. & Parinyasutinun, Utai. (2016). **Sawasdee Thung Tam Sao: Economy, society and culture (สวัสดิ์ทุ่งตำเสา: เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม)**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Gray, R. (2010). Happiness: Subjective measurement. **Population Journal**, 4(1): 113-127.
- Gray, Rossarin., Thongthai, Worrachai., & Suwannoppakao, Raywadee. (2010). **Happiness is universal (ความสุขเป็นสากล)**. Nakhon Pathom: Institute of Population and Social Research, Mahidol University.
- Kittiprapas, Sauwalak. (2012). A new step in development: Towards a happy society (ก้าวอย่างใหม่ในการพัฒนา: สู่สังคมแห่งความสุข). **King Prajatipok Institute**, 10(1): 100-105.
- Ministry of Commerce. (2013). **Thai exports by value (มูลค่าการส่งออกของไทย)**. [Online]. Retrieved August 25, 2017 from [http:// www.ops3. Moc.go.th /infor/Export/record_export_rank/report.asp](http://www.ops3.moc.go.th/infor/Export/record_export_rank/report.asp)
- Na Nongkhai, Surachart. (2009). Differences between administration and management (ความแตกต่างระหว่างการบริหารกับการจัดการ). **Journal of Public Health Administration**, 14(1): 57-62.
- Office of the National Social and Economic Development Board. (2014). **The 8th - 10th National Social and Economic Development Plans (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-10)**. Bangkok: Petrung Kanphim.
- Panyasing, Somnuek., Yongvanit, Seksan. & Prabnok, Puttharak. (2014). Development management model for well-being of farmer families with sufficiency economy philosophy approach in Northeastern Thailand (รูปแบบการจัดการการพัฒนาเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัวเกษตรกรด้วยแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย). **Journal of Community Development and Life Quality**, 2(1): 11-27.
- Parinyasutinun, Utai. (2016). Community development: Reviewed issues in changing society (การพัฒนาชุมชน: ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง). **Journal of Social Development**, 18(1): 134-137.
- Panthuwong, Pimwalan., Wisute, Chorpaka., & Parinyasutinun, Utai. (2017). **Good governance of rubber fund cooperatives in Thung Tam Sao community, Hat Yai District, Songkhla Province (ธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา)**. **Journal of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University**, 147(36): 143-156.

- Pongsittikanchana, Chanthana. (2015). The quality management approach to achieve strategies for well-being of community enterprises in Nakhon Pathom Province (แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุข ในจังหวัดนครปฐม). **The Veridian Journal of Humanities, Social Sciences and Arts, Silpakorn University (Thai ed.)**, 8(2): 2039-2053.
- Prasertsri, Rangsarn. (2011). Innovation and organizational changes (นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในองค์กร). **Journal of Administrative and Management Innovation**, 1(1): 23-30.
- Promphakping, Buapun. (2006). Wellbeing: Concepts and issues of research (ความอยู่ดีมีสุข : แนวคิดและประเด็นการศึกษาวิจัย). **Journal of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University**, 23(2): 1-31.
- Promphakping, Buapun. (2012). Wellbeing (ความอยู่ดีมีสุข). **Journal of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University**, 29(2): 23-50.
- Promphakping, Buapun., Promphakping, Nilwadee., Somabut, Pornpen., Veeranakin, Pattharaporn., & Rattanapratum, Nopparat. (2017). **Changes of Wellbeing of Rural the Northeast of Thailand during a decade of 2005-2016 (การเปลี่ยนแปลงความอยู่ดีมีสุขของชนบทอีสาน ในรอบ 10 ปี พ.ศ. 2548-2559)**. Khon Kaen: Faculty of Humanities and Social Science Khon Kaen University.
- Senasu, Kanlayanee. (2016). **Factors affecting happiness among Thai people (ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสุขของคนไทย)**. Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Songkhla Provincial Office of Cooperatives Promotion. (2016). **Key performance indicators of cooperatives standards and results (ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพหลักของมาตรฐานและผลลัพธ์ของสหกรณ์)**. Retrieved January 5, 2017 from <http://web.cpd.go.th/songkhla/index.php/master-data/standard-all>
- Supantharika, Walancha. (2013). Sustainably happy society: Indicators development and application (สังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน : การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้). **Romphruek Journal, Krirk University**, 31(3): 28-46.
- Suphaporn, Nittaya. (2009). **Perception of people on well-being in Bang Phai community (การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่)**. Nonthaburi: Rajapruk University.
- Tansuchat, Rengchai., & Khamkao, Thanchanok. (2008). Happiness and well-being indexes among members of Thai Royal Project Foundation (ดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง). **Chiang Mai University Journal of Economics**, 13(2): 1-27.
- Thananchaya, Tharikarn. (2013). Management of agricultural cooperatives in Chonburi Province (การจัดการสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี). **Pathumthani University Academic Journal**, 5(1): 164-165.

Yaowaratn Lee, Waranya., Friesrad, Phatharee. & Chanruang, Sakchai. (2017). Casual Factors Influencing Development of Organizational Survival for Companies Listed in Thailand (ปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย). **Suranaree Journal of Social Science**, 11(1): 109-129.